

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 83/2026-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a maloletých sťažovateľov [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], zastúpených matkou [REDAKOVANÉ], právne zastúpených JUDr. Mariánom Maholányim, advokátom, Priemyselná 1/A, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 14CoP/174/2025-427 z 30. októbra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka [REDAKOVANÉ] sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. januára 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), maloletí sťažovatelia sa domáhajú vyslovenia svojho práva podľa čl. 16 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovatelia navrhujú napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že právoplatným rozhodnutím Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 24P/97/2024 z 9. júla 2024 boli maloletí sťažovatelia zverení sťažovateľke (matke) na čas po rozvode manželstva do osobnej starostlivosti. Následne sťažovateľka zmenila miesto bydliska spolu s maloletými sťažovateľmi do obce [REDAKOVANÉ], kde má rodinné zázemie a kde im zabezpečila navštevovanie predškolského zariadenia.

3. Otec maloletých sťažovateľov podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci uloženia povinnosti sťažovateľke zdržania sa akýchkoľvek úkonov smerujúcich k zmene trvalého pobytu a obvyklého pobytu maloletých sťažovateľov z územia miestnej príslušnosti okresného súdu

do právoplatného skončenia konania. Súčasne sa sťažovateľka návrhom na neodkladné opatrenie domáhala udelenia súhlasu s prestupom maloletých sťažovateľov z pôvodných materských škôl do Základnej školy s materskou školou v [REDACTED].

4. Okresný súd uznesením sp. zn. 24P/16/2025 z 10. júla 2025 zamietol návrh otca a návrhu sťažovateľky vyhovel, čo viedlo sťažovateľku k presťahovaniu sa do obce [REDACTED]. Na základe odvolania otca Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 14CoP/174/2025-427 z 30. októbra 2025 potvrdil výrok o zamietnutí návrhu otca (výrok I) a súčasne zmenil vyhovujúci výrok uznesenia okresného súdu tak, že návrh sťažovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol (výrok II).

5. Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že presťahovanie sa a zmena materských škôl sa javia ako účelové a realizované až po tom, čo otec inicioval konanie o striedavej starostlivosti, pričom výrazne sťažujú styk otca s maloletými deťmi. Zároveň išlo o podstatnú otázku výkonu rodičovských práv (vzdelávanie), pri ktorej je potrebný súhlas oboch rodičov alebo riadne rozhodnutie súdu vo veci samej, nie neodkladné opatrenie. Matka neosvedčila žiadnu naliehavú potrebu ani ohrozenie záujmov detí, keďže mali zabezpečenú predškolskú dochádzku, a preto nebol dôvod na okamžitý zásah.

II.

Argumentácia sťažovateľov

6. Sťažovateľka je presvedčená, že výrok II napadnutého rozhodnutia predstavuje prípad odopretia spravodlivosti, keď krajský súd materiálnu ochranu práv sťažovateľke neposkytol.

7. Nemožnosť maloletých sťažovateľov navštevovať materskú školu v mieste ich bydliska (zmenené zákonne v čase účinnosti neodkladného opatrenia súdu prvej inštancie) do právoplatného skončenia konania o úprave práv a povinností k maloletým sťažovateľom je stav, ktorý výrazným spôsobom môže zasiahnuť do ich základných práv. Je nemysliteľné, aby deti so sťažovateľkou bývali v [REDACTED], ale do skončenia konania vo veci samej ich sťažovateľka musela dovážať do materskej školy v okrese Nitra.

8. Sťažovateľka podala nový návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý Okresný súd Námestovo zamietol uznesením sp. zn. 7P/134/2025 z 15. decembra 2025, argumentujúc napadnutým rozhodnutím, teda tým, že otázku materskej školy pri nezhode rodičov je potrebné právoplatne rozhodnúť v základnom konaní. Sťažovateľka podala proti predmetnému rozhodnutiu odvolanie, avšak si je vedomá, že k rovnakým záverom môže dospieť aj Krajský súd v Žiline ako odvolací súd.

9. Uznesenie krajského súdu spôsobilo v dotknutej časti stav právnej neistoty, keďže na jednej strane krajský súd považuje presťahovanie sa sťažovateľky s maloletými sťažovateľmi za legitímne a prirodzené vzhľadom na životné okolnosti a situácie, na strane druhej nepovažuje za logické nahradiť súhlas otca s umiestnením maloletých sťažovateľov do predškolského zariadenia v mieste ich nového bydliska. Tento záver vníma sťažovateľka ako nelogický, vnútorne rozporuplný a nekonzistentný.

10. Krajský súd založil svoje závery na subjektívnom hodnotení konania sťažovateľky, keď jej presťahovanie spolu s deťmi posudzoval prevažne cez časovú následnosť vo vzťahu k návrhu otca

na zmenu úpravy rodičovských práv bez individuálneho posúdenia konkrétnych okolností celej situácie.

11. Sťažovateľka poukazuje na to, že ten istý senát v minulosti rozhodol v skutkovo a právne obdobnej veci odlišne, s čím sa krajský súd nevysporiadal. Taký postup je v rozpore s princípom legitímnych očakávaní, ako aj s požiadavkou právnej istoty a riadne a presvedčivo odôvodneného súdneho rozhodnutia.

12. Sťažovateľka si je vedomá, že o tejto otázke má byť rozhodnuté v konaní vo veci samej za súčasného zachovania rovnosti oboch rodičov. Zároveň však ostáva otvorená otázka, ako majú byť pomery maloletých detí upravené v období do vydania rozhodnutia vo veci samej, keďže dlhodobé nezariadenie detí do predškolského zariadenia predstavuje objektívnu okolnosť, z ktorej vyplýva reálne riziko ujmy na ich vývine, čo nemožno považovať ani za najlepší záujem dieťaťa v súlade s Dohovorom o právach dieťaťa.

13. Sťažovateľka sa aktuálne nemá kam vrátiť, keďže otec sa so svojou priateľkou presťahoval do rodinného domu, kde sťažovateľka s deťmi bývala.

14. Závery krajského súdu evokujú arbitrárnosť rozhodnutia, keďže krajský súd fakticky znemožňuje sťažovateľke riadne vykonávať jej rodičovské práva a povinnosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

15. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva sťažovateľky na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) a porušenie práva maloletých sťažovateľov podľa čl. 16 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa uznesením krajského súdu o neodkladnom opatrení, ktorým zmenil II. výrok uznesenia okresného súdu o udelení súhlasu sťažovateľke namiesto otca s prestupom maloletých sťažovateľov z pôvodných predškolských zariadení do Základnej školy s materskou školou v ■■■■■, teda návrhu sťažovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia nevyhovel. Podľa sťažovateľky je napadnuté rozhodnutie arbitrárne, nedostatočne odôvodnené a rozporuplné.

16. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť a aj domáhal využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

17. Ústavný súd z ústavnej sťažnosti na základe skutočností uvedených samotnými sťažovateľmi považuje za preukázané, že sťažovateľka podala 8. decembra 2025 nový návrh na nariadenie

neodkladného opatrenia, ktorým sa na Okresnom súde Námestovo domáhala, aby jej súd namiesto otca udelil súhlas s umiestnením maloletých sťažovateľov do Základnej školy s materskou školou v ■■■■■ a tiež upravil styk otca s maloletými sťažovateľmi. Okresný súd jej návrh zamietol, proti čomu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom aktuálne koná Krajský súd v Žiline a o ktorom do dňa podania ústavnej sťažnosti nebolo rozhodnuté.

18. Sťažovateľka tak podaním nového návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a následného odvolania a súčasným podaním tejto ústavnej sťažnosti vedome vytvorila procesnú situáciu, keď by obsahovo o tej istej veci mali súbežne rozhodovať Krajský súd v Žiline ako súd odvolací a ústavný súd. V podmienkach právneho štátu, ktorý rešpektuje princíp právnej istoty, však takýto stav nie je ústavne aprobovateľný, pretože by tým mohlo dôjsť k vydaniu dvoch rozdielnych rozhodnutí o tej istej veci. Pokiaľ sťažovateľka zastáva názor, že Krajský súd v Žiline bude viazaný, resp. sa bude odvolávať (rovnako ako Okresný súd Námestovo) na nesprávne a ústavne neudržateľné závery prijaté v napadnutom rozhodnutí, mala sa priamo obrátiť na ústavný súd a namietať ústavnú neudržateľnosť napadnutého rozhodnutia, nie podávať nový návrh na nariadenie neodkladného opatrenia s totožným obsahom a následné odvolanie, uvedomujúc si možnosť procesného neúspechu. Za daných okolností právomoc Krajského súdu v Žiline, ktorú podaním riadneho opravného prostriedku sťažovateľka založila, aktuálne predchádza právomoci ústavného súdu.

19. Ústavný súd preto, uplatňujúc princíp subsidiarity, odmietol podanú ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 prvou alternatívou zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pre neprípustnosť.

20. Nad rámec uvedeného ústavný súd konštatuje, že argumentácia sťažovateľov sa javí ako jednoduchá polemika na úrovni zákona bez reflexie okolností, že ústavný súd nie je odvolacím súdom, nenahrádza všeobecné súdy v rámci inštančnej postupnosti, nerieši teda „kauzu“, ale posudzuje „len“ ústavnú udržateľnosť ich rozhodnutí. Z relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia (body 30 až 35) napokon vyplýva, že namietané právne posúdenie krajského súdu nevyznieva v neprospech sťažovateľov, ale akcentuje predovšetkým potrebu dôsledného preskúmania zásadnej otázky zmeny predškolského zariadenia maloletých sťažovateľov v konaní vo veci samej, v ktorom sa dokazovanie vykonáva precíznejšie, čo umožní adekvátne zohľadniť aj najlepší záujem maloletých detí, čoho sa v ústavnej sťažnosti domáhajú aj sťažovatelia.

21. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov uplatnenými v ich ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2026

Libor Duľa
predseda senátu